

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА
МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Наталія РЯБУХА

2 Сересня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної
роботи
Інна СТАШЕВСЬКА

2 Сересня 2021 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

**ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Освітньо-наукова програма – Музичне мистецтво
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Харків – 2021

Силабус склала:
доктор педагогічних наук, професор
Соляник Алла Анатоліївна

Силабус затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології,
протокол
№ ___ від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри психології та педагогіки,
доктор педагогічних наук, професор Анастасія БОЛЬШАКОВА

Силабус схвалено радою факультету музичного мистецтва
Протокол № 2 від 02 вересня 2021 р.
Голова ради факультету Тетяна БОЛЬШАКОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Інноваційні методи викладання у вищій школі
Викладач	Соляник Алла Анатоліївна, д.пед.н., професор, професор кафедри психології та педагогіки Харківської державної академії культури
Профіль викладача	<i>alla_solianyk@xdak.ukr.education</i>
Контактний телефон та емейл	+380669330337
Інформація про консультації	<i>Очні консультації: відповідно до графіку роботи викладача Онлайн консультації: за попередньою домовленістю у діючих групах Телеграм</i>
Логіка вивчення курсу (пререквізити)	Освоєння курсу базується на попередньому оволодінні дисциплінами циклів бакалаврської та магістерської професійної підготовки, зокрема, «Психологія», «Педагогіка», «Педагогіка і психологія вищої школи», «Методологія наукових досліджень».

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Курс є обов'язковим компонентом освітньої програми та призначений поглибити знання з теоретичних засад, а також надати практичних навичок методики викладання у вищій школі з інноваційних позицій.

Навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» покликана допомогти аспіранту зрозуміти сутність викладацької діяльності науково-педагогічного працівника; осягнути теоретико-методичні засади запровадження інновацій у вищій школі; опанувати загальні види дидактичних інновацій (зокрема активні та інтерактивні методи викладання) та специфіку їх запровадження відповідно до професійного спрямування; розвинути здатність аспірантів організовувати та здійснювати інноваційний освітній процес у вищій школі; сформувані навички розробки науково-педагогічних інновацій для оптимізації навчання та сприяння розбудові інноваційного освітньо-виховного середовища закладу вищої освіти; оволодіти комплексом соціальних/універсальних (soft skills) навичок, притаманних сучасному фахівцю.

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Метою дисципліни є озброєння аспірантів теоретичними основами та практичними навичками методики викладання у вищій школі з позицій інноватики, формування здатності розв'язувати проблеми дослідницько-інноваційної діяльності в галузі культурології та інших сферах, а також оволодіння комплексом соціальних/універсальних (soft skills) навичок, притаманних сучасному фахівцю. Зокрема:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для організації і забезпечення власної інноваційної наукової та педагогічної діяльності в підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

ЗК 6. Здатність до формування системного науково-го/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, працювати в критичних умовах, брати на себе

відповідальність, бути лідером у команді; планувати та управляти науковими проектами

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність до демонстрації інноваційності, високого ступеня самостійності, до розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності у сфері музикознавства; прийняття обґрунтованих рішень; до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 4. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в освітньо-науковій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 8. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

СК 9. Здатність аналітично мислити і практично застосовувати навички систематизації та узагальнення інформації, працювати з іншомовними науковими текстами за напрямом досліджень.

СК 10. Здатність самостійно здійснювати аналіз музичного твору та особливостей його функціонування в певному соціокультурному середовищі.

СК 11. Здатність здійснювати критичні діалоги, наукові дискусії з проблем музичного мистецтва на міжнародному рівні.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 4. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН 6. Вміти працювати з найрізноманітнішими джерелами, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію.

ПРН 7. Застосовувати загальні принципи, методи музикознавчої науки та культурологічний підхід у власних наукових розвідках та у викладацькій практиці.

ПРН 9. Професійно викладати дисципліни музикознавчого циклу на рівні, що відповідає отриманій освітньо-науковій кваліфікації.

ПРН 10. Проводити науково-просвітницьку діяльність у галузі музичного мистецтва.

ПРН 11. Бути здатним до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, нести відповідальність за навчання інших, демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної наукової музикознавчої діяльності.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	<i>Обов'язковий освітній компонент, загальний (професійний) ОНК 1.2.2.</i>
Формат курсу	Денна форма навчання. 2 семестр - модуль 1; 3 семестр – Модуль 2.
Обсяг курсу	Модуль 1. Кількість кредитів – 1,5 Загальна кількість годин – 45 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи аспіранта – 25
Технічне і програмне забезпечення	Мультимедійне обладнання ХДАК і засоби дистанційної освіти.
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: аудиторні навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи. Види: лекція, семінарське, практичне заняття, консультації, залік. Методи: система методів проблемно-розвиваючого викладання,

	пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, імітаційне навчання (використання ігрових методів); контекстне навчання (інтеграція різних видів діяльності студентів: навчальної, наукової, практичної; створення умов, максимально наближених до реальних); праця з базами бібліографічних, статистичних та інших видів даних.
Поточний контроль	Активна участь у лекційних та практичних заняттях, доповідь з презентацією на семінарському занятті, самостійна робота з розробки плану та структурно-логічної схеми проведення бінарного навчального заходу із застосуванням інноваційних методів викладання.
Підсумковий контроль	Залік за результатами роботи протягом семестру
Політика курсу	<p><i>Організація освітньо-наукового процесу</i> ґрунтується на принципах цілеспрямованості, бінарності (безпосередня взаємодія викладача та аспіранта, викладача та наукового керівника для корекції процесу підготовки кожного аспіранта залежно від його індивідуальних потреб), діалогічному, евристичному, дослідницькому методах.</p> <p><i>Вивчення дисципліни</i> передбачає академічну добросовісність здобувача, вміння бути самостійним, незалежним, креативним при виконанні самостійних завдань.</p> <p><i>Академічна добросовісність.</i> Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p><i>Відвідання занять.</i> Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції, семінар і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p>

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекцій- ні	Семі- нарські	Практ.	Сам. робота
<i>Змістовий блок 1. Теоретичні засади запровадження інновацій у вищій школі</i>					
Тема 1. Розвиток української вищої школи в контексті європейської інтеграції.	4	2			2
Тема 2. Теоретичні засади та перспективи розвитку інноватики викладання у вищій школі: український та зарубіжний досвід.	4	2			2
<i>Змістовий блок 2. Методичні засади інноваційного викладання у вищій школі</i>					
Тема 3. Наукові підходи та практичні засади запровадження інновацій у вищій школі культурологічного профілю.	4	2			2
Тема 4. Провідні інноваційні методи викладання у вищій школі: виклики цифрової епохи	8		2		6
Тема 5. Основні інноваційні форми проведення різних видів занять у вищій школі: аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду	4			2	2
Тема 6. Активні та інтерактивні методи викладання у вищій школі. Метод проєктів та його інноваційна	4			2	2

складова.					
Тема 7. Ігрові методи викладання у закладах вищої освіти культурологічного спрямування.	4			2	2
Тема 8. Майндмеппінг як універсальний метод застосування в освітній, науковій та соціально-громадській діяльності.	4			2	2
Тема 9. Кейс-метод: переваги та недоліки у викладанні мистецьких дисциплін.	4			2	2
Тема 10. Діалог та навчальна дискусія як методи взаємодії у викладацькій, науковій діяльності та соціальних відносинах.	5			2	3
Всього	45	6	2	12	25

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Контроль відвідування та участі в лекційних заняттях	4 бали
Оцінювання участі у практичних заняттях.	8 балів
Оцінювання результатів самостійної роботи:	
доповідь з презентацією на семінарському занятті	15 балів
Оцінювання результатів самостійної роботи: розробка плану та структурно-логічної схеми проведення білірного навчального заняття із застосуванням інноваційних методів викладання	25 балів

Схема нарахування балів, які отримують студенти

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Залік	Сума
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Формою підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання певних видів робіт на практичних та семінарських заняттях дисципліни є залік.

Залік за кредитно-трансферною системою виставляють здобувачам, які виконали всі види робіт і набрали не менше 60 % від 100 балів за результатами підсумкового контролю. Оголошення результатів модульного контролю проводять у присутності всіх здобувачів групи.

“Зараховано” – 60-100 балів – виставляється, якщо здобувач виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і

роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

“Не зараховано” – 0-59 балів – виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки.

При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з практичних та семінарських занять, які відбулися в період, за який проводиться підсумковий контроль, а також результати захисту індивідуальних завдань та самостійної аудиторної й позааудиторної роботи здобувачів з даної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

Аніпко Н. П. Методика викладання предмета у вищій школі : підручник / Н. П. Аніпко ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2016. 183 с.

Вихрущ В. О. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання : навч. посіб. / В. О. Вихрущ, С. В. Гуменюк, О. А. Вихрущ-Олексюк. - Тернопіль : Крок, 2017. 280 с.

Інновації у вищій освіті: глосарій термінів і понять / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Навч.-наук. ін-т євроінтеграц. дослідж. ; [уклад.: Артёмов І. В., Шершун А. В., П'ясецька-Устич С. В. ; за ред. І. В. Артёмова]. Ужгород : Аутдор-Шарк, 2015. 158 с.

Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти, ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Навч.-наук. ін-т євроінтеграц. дослідж. ; [Артёмов І. В. та ін.] ; за заг. ред. канд. іст. наук, доц. І. В. Артёмова. - Ужгород : АУТДОР-ШАРК, 2015. 357 с.

Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Вінниця : Нілан, 2015. 223с.

Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів вищих навчальних закладів до інноваційної професійної діяльності: асистентська практика : навч.-метод. посіб. / Людмила Козак ; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. - Київ : Едельвейс, 2014. - 207 с.

Кочубей А. В. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / А. В. Кочубей, С. С. Якубовська ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.

Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [В. М. Нагаєв, М. О. Портян]. - 2-е вид., перероб., допов. Харків : Стильна типографія, 2018. 284 с.

Пономарьов О. С. Методика викладання у вищій школі : навч.-метод. посіб. з дисципліни "Методика викладання у вищій школі" / О. С. Пономарьов, Л. М. Грень, С. М. Резнік ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : НТУ "ХПІ", 2016. 191 с.

Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : навч. посіб. / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. Вінниця : ВНТУ, 2020. 160 с.

Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі : курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська ; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2019. 149с.

Цюприк А. Я. Основи методики викладання у вищій школі : навч. Посіб. Львів : Сполом, 2015. 167 с.

Simon Pratt-Adams, Uwe Matthias Richter, Mark Warnes. Innovations in Active Learning in Higher Education https://www.researchgate.net/publication/346061285_Innovations_in_Active_Learning_in_Higher_Education Publisher: University of Sussex/Fulcrum (2020). URL :

Elnaz Safapour, Sharareh Kermanshachi, Piyush Taneja. A Review of Nontraditional Teaching Methods: Flipped Classroom, Gamification, Case Study, Self-Learning, and Social Media Education Sciences (2019). URL: https://www.researchgate.net/publication/336846417_A_Review_of_Nontraditional_Teaching_Methods_Flipped_Classroom_Gamification_Case_Study_Self-Learning_and_Social_Media

Додаткова

Діуліна В.В. Формування освітнього простору професійного навчального закладу // Актуальные научные исследования в современном мире. Сб. научных трудов Переяслав-Хмельницкий : Институт социальной трансформации, 2017. Вып.4 (24). Часть 1. 2017. Вип.4 (24). С.152-156.

Діуліна В.В. Культурологічні інтерпретації стратегії побудови освітнього простору // Менеджмент за умов трансформаційних інновацій : виклики, реформи, досягнення. У 2 ч. : Матеріали міжнар. наук. конф. 10-12 травня 2007 року. У 2 ч. Суми : СОІППО, 2007. Ч.ІІ. С.50–52.

Інновації у вищій освіті – комунікація та співпраця у сучасному університетському середовищі за допомогою специфічних цифрових інструментів [Текст] = Innovations in higher education - modern communications and collaboration at the university using specific IT tools : міжнар. колект. монографія / [Аксьонов В. С. та ін.] ; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. ДДТУ Наказного М. О. ; Дніпродзержин. держ. техн. ун-т (ДДТУ). Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2015. 375 с.

Інноваційний вимір розвитку вищої освіти України: сучасний стан та перспективи : монографія / [О. М. Левченко та ін. ; за заг. ред. О. М. Левченка]. Кіровоград : Ексклюзив-Систем, 2016 . Ч. 1. 2016. 579 с.

Кириленко К. М. Теоретичні і методичні основи формування інноваційної культури майбутніх культурологів у вищому навчальному закладі : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ, 2015. 40 с.

Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах : [колект.] монографія / за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої та Г. Ю. Ніколаї ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2017. 410 с.

Романовська О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ-ХХІ століття : навч. посіб. / О. О. Романовська, Ю. Ю. Романовська, О. О. Романовський. - Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009 . Кн. 3 : Особливості інноваційного розвитку сфери вищої освіти США другої половини ХХ-початку ХХІ століття / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Укр.-америк. ун-т Конкордія. 2018. 247 с.

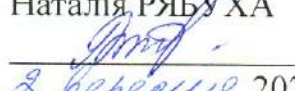
Янісів Ю. О. Розвиток інноваційних процесів у вищій педагогічній освіті Польщі (кінець ХХ - початок ХХІ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2018. 16 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://lib-hdak.in.ua> – сайт бібліотеки Харківської державної академії культури.
2. <http://korolenko.kharkov.com> – сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
4. <http://mari.kiev.ua> – сайт Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.
5. <http://bibliotekar.ru> – електронна бібліотека історико-культурного спрямування.
6. www.gumer.info – електронна бібліотека з гуманітарних наук.
7. <http://yanko.lib.ru> – електронна бібліотека
8. <http://nbuv.gov.ua/taхonomy/term/334> - Наукова періодика України
9. <http://chitalka.info/psy.html>. - електронні підручники онлайн «Педагогіка та психологія»

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МУЗИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Гарант освітньої програми
Наталія РЯБУХА

2 вересня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Проректор з навчальної
роботи
Інна СТАЩЕВСЬКА

2 вересня 2021 р.

**Силабус
навчальної дисципліни**

**ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Освітньо-наукова програма – Музичне мистецтво
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Силабус склала:
доктор мистецтвознавства, професор
Польська Ірина Іллівна

Силабус затверджено на засіданні кафедри теорії та історії музики,
протокол № 3 від «31» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри теорії та історії музики,
доктор мистецтвознавства, доцент Ірина КОНОВАЛОВА

Силабус схвалено радою факультету музичного мистецтва
Протокол № 2 від 02 вересня 2021 р.
Голова ради факультету Тетяна БОЛЬШАКОВА

Загальна інформація про дисципліну

1	Назва дисципліни	Інноваційні методи викладання у вищій школі
2	Викладач	Польська Ірина Іллівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	iryna_polska@xdak.ukr.educa tion
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
5	Рік підготовки	2
6	Семестр	3
7	Лекції (год.)	6
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	14
9	Самостійна робота (год.)	25
10	Індивідуальна робота (год.)	—
11	Кількість кредитів	1,5
12	Загальна кількість годин	45
13	Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, дальтон-план (самостійне виконання завдань), контрольні заходи; Види: лекція, семінар, консультація Методи: проблемний виклад, частково-пошуковий – пошук фактичних матеріалів, дослідницький – самостійний пошук наукових, навчальних матеріалів за тематикою навчальної дисципліни.
14	Види поточного контролю	поточне опитування, реферати
15	Вид підсумкового контролю	залік

1. Анотація дисципліни

Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» призначена для аспірантів – здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівню зі спеціальності 025 – «Музичне мистецтво».

Програма вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» складена відповідно до освітньо-наукового рівня підготовки докторів філософії з мистецтвознавства галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Курс «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є суттєвою складовою комплексного теоретико-професійного формування майбутніх докторів філософії зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», важливою частиною системи фахових дисциплін за цією спеціальністю. Курс «Інноваційні методи викладання у вищій школі» спрямований на надання аспірантам сучасної теоретико-методологічної бази для кваліфікованої науково-дослідницької праці у сфері історії та теорії музичного виконавства; формування

теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, необхідних для наукової діяльності молодих музикознавців; виховання науковців високого рівня відповідно до кваліфікації «доктор філософії з мистецтвознавства».

Пререквізити та постреквізити дисципліни

Музична педагогіка є невід'ємною компонентою музичного мистецтва як складної комплексної системи. Музично-педагогічна наука як одна з основоположних галузей музикології та дослідницький напрям функціонує та розвивається у широкому культурному просторі загальної гуманітаристики у постійних інтегративних зв'язках із суспільно-культурологічними та мистецтвознавчими науками (філософія, культурологія, історія культури, загальна історія, педагогіка, психологія, естетика, літературознавство, театрознавство, тощо). Сучасна методологія викладання комплексу музично-історичних, музично-теоретичних та музично-виконавських дисциплін, що є базовими для формування фахових компетентностей на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої музичної освіти, ґрунтується на тісній взаємодії сучасної музично-педагогічної науки з новітніми досягненнями в мистецтвознавстві та гуманітаристиці.

Курс «Інноваційні методи викладання у вищій школі» є щільно пов'язаним із такими навчальними дисциплінами третього (освітньо-наукового) рівня вищої музичної освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», як «Методологія історичного музикознавства», «Методологія теоретичного музикознавства», «Проблеми виконавського музикознавства», «Структура музикознавства», «Філософія музики», «Музична естетика», «Організація та методика музикознавчого дослідження», «Науково-педагогічна практика» тощо.

Провідна роль у програмі навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» належить розкриттю інноваційного характеру музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст., висвітленню еволюційних трансформацій вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм, визначенню інноваційних тенденцій розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст., визначенню концептуальних відмінностей сучасної та минулої музичної педагогіки, висвітленню методологічних засад та інновацій у системі музичної освіти в Україні, вивченню інноваційних методів видатних вітчизняних музикантів-практиків, аналізу сучасних проблем дистанційного навчання у вищій музичній освіті та перспектив його розвитку, а також визначенню особливостей провідних авторських інноваційних музично-педагогічних методів, систем та концепцій ХХ – початку ХХІ ст.

Спираючись на вимоги до підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої музичної освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво», навчальна дисципліна «Інноваційні методи викладання у вищій школі» суттєво поглиблює та посилює науково-професійну підготовку майбутніх докторів філософії за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво». Своєю чергою, здобутий під час вивчення навчальної дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» науково-професійний досвід у вигляді системи знань, умінь і компетентностей стане вагомим теоретичним підґрунтям проходження аспірантами науково-педагогічної практики і успішної підготовки ними дисертаційного дослідження.

1.1. Мета вивчення дисципліни – науково-педагогічна професіоналізація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої музичної освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», надання їм сучасної науково-методологічної бази для подальшої кваліфікованої музично-педагогічної праці; формування теоретичних та практичних фахових компетентностей, необхідних для підготовки дисертаційних досліджень з проблематики цієї наукової галузі відповідно кваліфікації «доктор філософії».

Завдання вивчення дисципліни.

1. Сформувати загальну систему знань з інноваційних методів сучасної музичної педагогіки вищої школи, що стосуються її формування та розвитку, теоретико-методологічних та практичних засад, провідних напрямів, проблемних сфер та сучасних тенденцій.
2. Усвідомити місце та роль інноваційних методів сучасної музичної педагогіки вищої школи в загальній системі сучасної музичної науки та практики.
3. Надати обґрунтовані знання про історичне становлення та розвиток інноваційних музично-педагогічних методів як важливої складової сучасної музичної науки, що поєднує знання про сутність, історію, теорію та практику сучасної музичної педагогіки.
4. Поглибити знання про інноваційні тенденції розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.
5. Розширити уявлення про специфіку еволюційних трансформацій вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм.
6. Розширити знання про основні проблеми та інноваційні перспективи музичної педагогіки сучасності.
7. Виявити методологічну специфіку дистанційного викладання в музичних закладах вищої освіти.
8. Засвоїти знання про загальну характеристику провідних сучасних авторських інноваційних методів та концепцій творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст.
9. Поглибити уявлення про методологічні засади та інновації в системі вищої музичної освіти в Україні.
10. Розширити уявлення про інноваційні методи викладання в системі вищої музичної освіти як предмет професійного вивчення.
11. Усвідомити основні методологічні принципи музично-педагогічних систем Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа.
12. Усвідомити провідні засади сучасних інноваційних методів викладання С. Судзукі та Х. Хайнер.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).

ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для організації і забезпечення власної інноваційної наукової та педагогічної діяльності в підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

ЗК 6. Здатність до формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення, працювати в критичних умовах, брати на себе відповідальність, бути лідером у команді; планувати та управляти науковими проектами

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 3. Здатність до демонстрації інноваційності, високого ступеня самостійності, до розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової

діяльності у сфері музикознавства; прийняття обґрунтованих рішень; до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК 4. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в освітньо-науковій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 8. Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, а також пояснювати сучасні музичні явища і процеси.

СК 9. Здатність аналітично мислити і практично застосовувати навички систематизації та узагальнення інформації, працювати з іншомовними науковими текстами за напрямом досліджень.

СК 10. Здатність самостійно здійснювати аналіз музичного твору та особливостей його функціонування в певному соціокультурному середовищі.

СК 11. Здатність здійснювати критичні діалоги, наукові дискусії з проблем музичного мистецтва на міжнародному рівні.

Результати навчання.

Вивчення даної освітньої компоненти деталізує такі *програмні результати навчання*:

ПРН 4. Презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові проблеми музичного мистецтва, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН 6. Вміти працювати з найрізноманітнішими джерелами, обробляти, аналізувати та систематизувати отриману інформацію.

ПРН 7. Застосовувати загальні принципи, методи музикознавчої науки та культурологічний підхід у власних наукових розвідках та у викладацькій практиці.

ПРН 9. Професійно викладати дисципліни музикознавчого циклу на рівні, що відповідає отриманій освітньо-науковій кваліфікації.

ПРН 10. Проводити науково-просвітницьку діяльність у галузі музичного мистецтва.

ПРН 11. Бути здатним до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, нести відповідальність за навчання інших, демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросесність, відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної наукової музикознавчої діяльності.

Знати :

- специфіку інноваційних методів викладання в системі вищої музичної освіти як предмету професійного вивчення;
- загальну характеристику сучасних інноваційних методів та концепцій музичної педагогіки;
- специфіку еволюційних трансформацій вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм;
- інноваційні тенденції розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.
- основні проблеми та інноваційні перспективи музичної педагогіки сучасності;
- загальні методологічні засади та інновації в системі вищої музичної освіти в Україні;
- методологічну специфіку дистанційного викладання в музичних закладах вищої освіти;
- загальні риси провідних сучасних авторських інноваційних методів та концепцій творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст.;
- основні методологічні принципи музично-педагогічної системи Б. Бартока – 3. Кодаї;

- основні методологічні принципи музично-педагогічної системи К. Орфа;
- основні засади інноваційного методу викладання С. Судзукі;
- основні засади інноваційного методу викладання Хелен Хайнер;
- сучасну проблематику наукових досліджень у галузі інноваційних методів та концепцій творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст;
- базові категорії та поняття музичної педагогіки як науки.

вміти :

- вільно орієнтуватися в теоретичних положеннях інноваційних методів викладання у сфері сучасної музичної педагогіки і вищої музичної освіти;
- визначати проблеми сучасного виконавського музикознавства як наукової галузі;
- визначати специфіку еволюційних трансформацій вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм;
- проводити методологічний аналіз інноваційних тенденцій розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.;
- визначати основні проблеми та інноваційні перспективи музичної педагогіки сучасності;
- надати характеристику методологічних засад та інновацій у системі вищої музичної освіти в Україні;
- визначати методологічну специфіку дистанційного викладання в музичних вищих навчальних закладах;
- надати характеристику провідних сучасних авторських інноваційних методів та концепцій творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст.;
- визначати основні методологічні принципи музично-педагогічних систем Б. Бартока, З. Кодаї, К. Орфа, С. Судзукі, Хелен Хайнер;
- мати уявлення про творчі методи музичної педагогіки, які використовуються у вітчизняній практиці музичної освіти;
- обґрунтувати власну думку щодо дискусійних проблем методологічної та практичної царини сучасної музичної педагогіки та вищої музичної освіти;
- застосовувати базову термінологію педагогічної сфери музичного мистецтва;
- застосовувати базові теоретичні знання з вивчення інноваційних методів викладання в наукових розвідках.

Політика дисципліни

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених аспірантам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу аспіранта; у випадку не відпрацювання аспірантом усіх передбачених навчальним планом видів занять до заліку він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані. Форму і час відпрацювання аспірант та викладач взаємопогоджують.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантними, поважати думку колег. Усі питання щодо проходження курсу та можливостей застосування набутих знань у дисертації мають обговорюватись між аспірантами та викладачем. Плагіат або інші форми нечесної поведінки аспірантів (зокрема, підказки і списування у ході семінарських занять, на заліку) під час вивчення курсу та подальшій роботі над дисертацією є неприпустимими.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тема, план лекції	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки
<p>Тема 1. Інноваційні методи викладання в системі вищої музичної освіти як предмет професійного вивчення</p> <p>1. Інноваційний характер творчої музичної педагогіки ХХ – поч. ХХІ ст.</p> <p>2. Музична педагогіка та її етико-соціальна роль в загальній системі культури ХХ – поч. ХХІ ст.</p> <p>3. Сучасна вища музична освіта, її особливості та типологія.</p> <p>4. Основні методологічні засади та інноваційні напрями розвитку сучасної вищої музичної освіти.</p>	Лекція, практи.	1-8; 10; 12-21; 22-24; 26-35; 40-41; 46	2	6
<p>Тема 2. Еволюційні трансформації вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. у контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм</p> <p>1. Загальна характеристика шляхів еволюції вищої музичної освіти у ХХ – початку ХХІ ст.</p> <p>2. Історичні процеси методологічного самопізнання та самооновлення системи європейської вищої музичної освіти.</p> <p>3. Основні принципи та методи творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст.</p> <p>4. Провідні вектори інноваційного розвитку сучасної музичної педагогіки вищої школи.</p>	Лекція, практи.	1-8; 10; 12-21; 23-35; 38-41; 45; 53-56; 71-78; 80-90; 92-94	2	6
<p>Тема 3. Інноваційні тенденції розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.</p> <p>1. Методологічні інновації в розвитку професійної музичної педагогіки у ХХ – поч. ХХІ ст.</p> <p>2. Становлення та розвиток історії і теорії музичного виконавства і музичної педагогіки як самостійної галузі музичної науки.</p> <p>3. Реформування системи професійної музичної освіти згідно новим сучасним стандартам.</p> <p>4. Особливості взаємодії загальної та професійної музичної педагогіки в ХХ-ХХІ ст.</p> <p>5. Пріоритетність формування гармонійно розвинутої художньої особистості молодих митців і комплексного розвитку їх творчого аналітичного мислення як провідна ознака сучасних методів викладання в системі вищої музичної освіти.</p>	Лекція, практи.	2-3; 7-10; 12-19; 23; 25-38; 42-45; 53-56; 57-62; 63-64; 67; 71-78; 86; 88-90	2	6
<p>Тема 4. Сучасна музична педагогіка та її методологічні відмінності.</p> <p>1. Методологічні засади та основні змістовні ознаки сучасної музичної педагогіки та їх відмінності від принципів викладання в минулі часи.</p> <p>2. Особливості взаємодії об'єктивного та суб'єктивного чинників у музичному</p>	Лекція, практи.	2; 9; 10; 15; 17-19; 23; 25; 26-27; 30-33; 36-37; 38; 48; 52; 53-56; 57-62; 67; 71-73; 75-78; 83; 88-90;	2	6

виконавстві, музичній педагогіці та музичній освіті кінця ХХ – початку ХХІ ст. 3. Проблеми стилю та текстології в сучасній професійній музичній педагогіці та музичній освіті. 4. Специфіка історичної реконструкції композиторських і виконавських стилів минулого у виконавсько-педагогічній музичній практиці ХХ – початку ХХІ ст.		92		
Тема 5. Система музичної освіти в Україні: методологічні засади та інновації 1. Структурні та змістовно-методологічні засади системи професійної музичної освіти в сучасній Україні. 2. Європейський вимір реформування системи музичної освіти в Україні: сучасні стратегії та перспективи. 3. Творчі методи у вітчизняній практиці музичної педагогіки. 4. Втілення новітніх експериментальних методів у сучасній вітчизняній практиці музичної педагогіки і музичної освіти. 5. Творчі педагогічні принципи та інноваційні методи видатних вітчизняних музикантів-практиків.	Лекція, практи.	1; 3-4; 6-8; 13-14; 16-21; 23; 26-28; 29-33; 35; 36-38; 42-44; 53	2	6
Тема 6. Методи дистанційного навчання в системі вищої музичної освіти. 1. Дистанційна освіта як явище доби інформаційного суспільства. 2. Позитивні та негативні аспекти дистанційного навчання. 3. Методологічна специфіка дистанційного викладання музично-теоретичних, музично-історичних та фахових виконавських дисциплін в музичних вищих навчальних закладах. 4. Сучасні проблеми дистанційного навчання у вищій музичній освіті та перспективи розвитку.	Лекція, практи.	11; 48; 52; 69; 79	2	6
Тема 7. Авторські методи у музичній педагогіці ХХ – початку ХХІ ст.: загальна характеристика 1. Становлення та розвиток провідних авторських інноваційних методів творчої музичної педагогіки ХХ – поч. ХХІ ст. (методи Б. Бартока – З. Кодаї, К. Орфа, Е. Жак-Далькроза, М. Монтесорі, Б. Яворського, Д. Кабалевського, Л. Баренбойма, С. Судзукі, Х. Хайнер та ін.). 2. Інноваційний характер методів Е. Жак-Далькроза в музичній педагогіці ХХ ст. 3. Б. Яворський як провісник сучасних підходів до музичного викладання та розвитку творчої індивідуальності учнів і студентів.	Практи.	47; 49-51; 55-56; 64-66; 68; 70; 75-76; 81-89; 91-94	1	6
Тема 8. Музично-педагогічні системи Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа. 1. Інноваційний характер методів Б. Бартока – 3. Кодаї в музичній педагогіці ХХ ст. 2. Метод релятивної сольмізації: принципи,	Практи., семінар	55-56; 66; 68; 75-76; 80-86; 93-94	3	6

специфіка, зміст. 3. Методологічна роль музично-педагогічної системи Б. Бартока – 3. Кодаї у розвитку сучасної світової музичної педагогіки. 4. Загальні змістовно-методологічні засади музично-педагогічної системи К. Орфа. 5. «Шульверк» К. Орфа як теоретико-методологічне втілення принципів системи творчого музичного виховання К. Орфа. 6. Роль творчих методів К. Орфа у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.				
Тема 9. Інноваційний метод викладання С. Судзукі 1. Інноваційний характер методу С. Судзукі в контексті музичної педагогіки кінця XX – початку XXI ст. 2. Основні методологічні засади музичної педагогіки С. Судзукі. 3. Роль інноваційних творчих методів музичного викладання С. Судзукі у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.	Практ.	47; 49-51; 70; 91-92	1	6
Тема 10. Інноваційний метод викладання Х. Хайнер 1. Інноваційний характер методу викладання Хелен Хайнер в контексті музичної педагогіки кінця XX – початку XXI ст. 2. Основні методологічні засади музичної педагогіки Х. Хайнер. 3. Система «Soft Mozart» Х. Хайнер. 4. Роль інноваційних творчих методів музичного викладання Х. Хайнер у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.	Практ., семінар	48; 63-65; 87-89	3	6
Разом			20	60

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1

Тема: Інноваційні методи викладання в системі вищої музичної освіти як предмет професійного вивчення

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити предмет і мету курсу «Інноваційні методи викладання у вищій школі».

Завдання 2. Обґрунтувати інноваційний характер творчої музичної педагогіки XX – поч. XXI ст.

Завдання 3. Визначити особливості та типологію сучасної вищої музичної освіти.

Завдання 4. Надати загальну характеристику основних методологічних засад та інноваційних напрямів розвитку сучасної вищої музичної освіти.

Література: 1-8; 10; 12-21; 22-24; 26-35; 40-41; 46.

Практичне заняття № 2

Тема: Еволюційні трансформації вищої музичної освіти XX – початку XXI ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Надати загальну характеристику шляхів еволюції вищої музичної освіти у XX – початку XXI ст.

Завдання 2. Визначити основні принципи та методи творчої музичної педагогіки ХХ–початку ХХІ ст.

Завдання 3. Надати загальну характеристику сучасних педагогічних технологій розвитку музичної креативності.

Завдання 4. Визначити провідні вектори інноваційного розвитку сучасної музичної педагогіки вищої школи.

Література: 1-8; 10; 12-21; 23-35; 38-41; 45; 53-56; 71-78; 80-90; 92-94.

Практичне заняття № 3

Тема: Інноваційні тенденції розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Охарактеризувати методологічні інновації в розвитку професійної музичної педагогіки у ХХ – початку ХХІ ст.

Завдання 2. Розкрити шляхи становлення та розвитку історії і теорії музичного виконавства і музичної педагогіки як самостійної галузі музичної науки.

Завдання 3. Визначити шляхи реформування системи професійної музичної освіти згідно новим сучасним стандартам.

Завдання 4. Висвітлити особливості взаємодії загальної та професійної музичної педагогіки в ХХ-ХХІ ст.

Література: 2-3; 7-10; 12-19; 23; 25-38; 42-45; 53-56; 57-64; 67; 71-78; 86; 88-90.

Практичне заняття № 4

Тема: Сучасна музична педагогіка та її методологічні відмінності
Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити методологічні засади та основні змістовні ознаки сучасної музичної педагогіки та їх відмінності від принципів викладання в минулі часи.

Завдання 2. Розкрити особливості взаємодії об'єктивного і суб'єктивного чинників в музичному виконавстві, музичній педагогіці та музичній освіті кінця ХХ – поч. ХХІ ст.

Завдання 3. Обґрунтувати роль проблем стилю та текстології в сучасній професійній музичній педагогіці.

Завдання 4. Охарактеризувати значення історично-стильового підходу до вивчення творів різних епох в сучасній музичній педагогіці та музичному вихованні.

Завдання 5. Визначити специфіку історичної реконструкції композиторських і виконавських стилів минулого у виконавсько-педагогічній музичній практиці ХХ – початку ХХІ ст.

Література: 2; 9-10; 15; 17-19; 23; 25; 26-27; 30-33; 36-38; 48; 52; 53-62; 67; 71-73; 75-78; 83; 88-90; 92.

Практичне заняття № 5

Тема: Система музичної освіти в Україні: методологічні засади та інновації

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Висвітлити структурні та змістовно-методологічні засади системи професійної музичної освіти в сучасній Україні.

Завдання 2. Охарактеризувати сучасні стратегії та перспективи європейського виміру реформування системи музичної освіти в Україні.

Завдання 3. Надати загальну характеристику творчих педагогічних принципів та інноваційних методів видатних вітчизняних музикантів-практиків.

Література: 1; 3-4; 6-8; 13-14; 16-21; 23; 26-28; 29-33; 35; 36-38; 42-44; 53.

Практичне заняття № 6

Тема: Методи дистанційного навчання в системі вищої музичної освіти

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Охарактеризувати дистанційну освіту як явище доби інформаційного суспільства.

Завдання 2. Визначити позитивні та негативні аспекти дистанційного навчання.

Завдання 3. Обґрунтувати методологічну специфіку дистанційного викладання музично-теоретичних, музично-історичних та фахових виконавських дисциплін в музичних вищих навчальних закладах.

Завдання 4. Визначити сучасні проблеми дистанційного навчання у вищій музичній освіті та розкрити перспективи його розвитку.

Література: 11; 48; 52; 69; 79.

Практичне заняття № 7

Тема: Авторські методи у музичній педагогіці ХХ – початку ХХІ ст.:

загальна характеристика

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Надати загальну характеристик становлення та розвиток провідних авторських інноваційних методів творчої музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст.

Завдання 2. Розкрити загальні змістовно-методологічні засади музично-педагогічної концепції Е. Жак-Далькроза.

Завдання 3. Обґрунтувати особливу роль в методі Е. Жак-Далькроза ритміки як системи творчої взаємодії музики та пластики, що сприяє самопізнанню людини.

Завдання 4. Охарактеризувати основні принципи музично-педагогічної концепції Б. Яворського.

Література: 47; 49-51; 55-56; 64-66; 68; 70; 75-76; 81-89; 91-94.

Практичне заняття № 8

Тема: Музично-педагогічні системи Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Визначити особливості розвитку ладового слуху, ритму та творчих здібностей в музично-педагогічній системі Б. Бартока – З. Кодаї.

Завдання 2. Охарактеризувати зміст, специфіку та основні принципи методу релятивної сольмізації.

Завдання 3. Розкрити специфіку колективного музикування за системою Орфа і його інструментарію.

Завдання 4. Надати загальну характеристику «Шульверка» К. Орфа як теоретико-методологічного узагальнення принципів системи творчого музичного виховання К. Орфа.

Завдання 5. Обґрунтувати роль творчих методів Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

Література: 55-56; 66; 68; 75-76; 80-86; 93-94.

Практичне заняття № 9

Тема: Інноваційний метод викладання С. Судзукі

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обґрунтувати інноваційний характер методу С. Судзукі в контексті музичної педагогіки кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Завдання 2. Охарактеризувати основні методологічні засади музичної педагогіки С. Судзукі.

Завдання 3. Визначити роль інноваційних творчих методів музичного викладання С. Судзукі у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

Література: 47; 49-51; 70; 91-92.

Практичне заняття № 10

Тема: Інноваційний метод викладання Х. Хайнер

Хід практичної роботи:

Завдання 1. Обґрунтувати інноваційний характер методу Хелен Хайнер в контексті музичної педагогіки кінця ХХ – початку ХХІ ст.

Завдання 2. Визначити методологічні засади музичної педагогіки Х. Хайнер.

Завдання 3. Розкрити інноваційний зміст системи «Soft Mozart» Х. Хайнер.

Завдання 4. Охарактеризувати роль інноваційних творчих методів музичного викладання Х. Хайнер у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

Література: 48; 63-65; 87-89.

6. Тематика семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Музично-педагогічні системи Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа.

Питання для обговорення:

1. Інноваційний характер методів Б. Бартока – З. Кодаї в музичній педагогіці ХХ ст.

2. Метод релятивної сольмізації: принципи, специфіка, зміст.

3. Особливості розвитку ладового слуху, ритму та творчих здібностей в музично-педагогічній системі Б. Бартока – З. Кодаї.

4. Загальні змістовно-методологічні засади музично-педагогічної системи К. Орфа.

5. Колективне музикування за системою Орфа і його інструментарій.

6. «Шульверк» К. Орфа як теоретико-методологічне втілення принципів системитворчого музичного виховання К. Орфа.

7. Роль творчих методів Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

Література: 55-56; 66; 68; 75-76; 80-86; 93-94.

Семінарське заняття № 2

Тема: Інноваційні методи викладання С. Судзукі та Х.

Хайнер

Питання для обговорення:

1. Інноваційний характер методу С. Судзукі в контексті музичної педагогіки кінця ХХ – початку ХХІ ст.

2. Основні методологічні засади музичної педагогіки. С. Судзукі.

3. Роль інноваційних творчих методів музичного викладання С. Судзукі у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

4. Інноваційний характер методу викладання Хелен Хайнер в контексті музичної педагогіки кінця ХХ – початку ХХІ ст.

5. Основні методологічні засади музичної педагогіки. Х. Хайнер.

6. Система «Soft Mozart» Х. Хайнер.

7. Роль інноваційних творчих методів музичного викладання Х. Хайнер у розвитку сучасної світової музичної педагогіки.

Література: 47; 48; 49-51; 63-65; 70; 91-92; 87-89.

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інноваційні методи викладання в системі вищої музичної освіти як предмет професійного вивчення	2
2	Еволюційні трансформації вищої музичної освіти ХХ – початку ХХІ ст. в контексті зміни мистецьких і педагогічних парадигм	2
3	Інноваційні тенденції розвитку професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти у ХХ – поч. ХХІ ст.	2
4	Сучасна музична педагогіка та її методологічні відмінності	2
5	Система вищої музичної освіти в Україні: методологічні засади та інновації	2
6	Методи дистанційного навчання в системі вищої музичної освіти	3
7	Провідні авторські інноваційні методи та концепції творчої музичної педагогіки ХХ ст.: загальна характеристика	3
8	Музично-педагогічні системи Б. Бартока – З. Кодаї та К. Орфа	3
9	Інноваційний метод викладання С. Судзукі	3
10	Інноваційний метод викладання Х. Хайнер	3
	Разом	25

6. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою таких форм контролю:

- 1) знання, розуміння теоретичних положень основних принципів і методів сучасної професійної музичної педагогіки та вищої музичної освіти – тестування, поточне опитування, реферати, есе, виступи на наукових заходах, залік;
- 2) визначення основних рис провідних інноваційних світових систем та методів музичної педагогіки ХХ – початку ХХІ ст. – поточне опитування, тестування, диспути, доповіді, бесіди, реферати, есе, презентації та виступи на наукових заходах, залік;
- 3) поглиблення знань щодо методологічних засад та інновацій в системі вищої музичної освіти в Україні;
- 4) характеристика методів дистанційного навчання в системі вищої музичної освіти; – поточне опитування, доповіді, бесіди, реферати, залік;
- 5) пояснення та прогнозування основних проблем та інноваційних перспектив розвитку музичної педагогіки сучасності на основі сучасних методів науково-практичного музикознавчого осягнення інформації – поточне опитування, диспути, доповіді, бесіди, реферати, есе, презентації та виступи на наукових заходах, залік;
- 6) здатність до обґрунтування власної думки щодо специфіки відомих авторських інноваційних методів і систем музичного викладання диспути, доповіді, бесіди, презентації та виступи на наукових заходах;
- 7) демонстрація володіння інноваційними методами та принципами музичного викладання, слідування гуманістичним цінностям у науковій діяльності – тестування, диспути, доповіді, бесіди, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, виступи на наукових заходах;
- 8) застосування базових теоретичних знань з сучасних інноваційних методів і систем музичного викладання у роботі над дисертаційним дослідженням – наскрізні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних досліджень, виступи на наукових заходах.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Інноваційні методи викладання у вищій школі» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Для заліку

Змістовий модуль 1 Теми 1-3	Змістовий модуль 2 Теми 4-6	Змістовий модуль 3 Теми 7-10	Підсумк. контроль
20%	20%	20%	40%
4 тиждень	9 тиждень	15 тиждень	Заліковий тиждень

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Формою підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання певних видів робіт на практичних та семінарських заняттях дисципліни є залік.

Залік за кредитно-трансферною системою виставляють здобувачам, які виконали всі види робіт і набрали не менше 60 % від 100 балів за результатами підсумкового контролю. Оголошення результатів модульного контролю проводять у присутності всіх здобувачів групи.

“Зараховано” – 60-100 балів – виставляється, якщо здобувач виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

“Не зараховано” – 0-59 балів – виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки.

При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з практичних та семінарських занять, які відбулися в період, за який проводиться підсумковий контроль, а також результати захисту індивідуальних завдань та самостійної аудиторної й позааудиторної роботи здобувачів з даної дисципліни.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Опорні конспекти лекцій	1-10
2.	Навчальні посібники; Кейси	1-10

3.	Силабус	1-10
4.	Програма та навчально-методичні матеріали навчальної дисципліни	1-10
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект тестових завдань для підсумкового контролю)	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антонюк О. В. Інтеграція України в європейський освітній простір // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. № 2 (3). С. 19-24.
2. Берегова О. Академічне музичне мистецтво та сучасні інформаційно-комунікаційні технології: дискурс взаємодії // Аспекти історичного музикознавства. 2016. № 8. С. 24 – 35.
3. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України // Право та інноваційне суспільство. 2015. №1 (4). С. 27-33.
4. Богуцький Ю. П. Потенційні перспективи культурної динаміки в контексті самоорганізації суспільства // Культура і сучасність: Альманах. 2007. № 2.
5. Болонський процес і реформування вищої освіти Франції / Упоряд. Г. Г. Крючков, В. В. Бурбело. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. 164 с.
6. Борейко Г. Гуманитарії в контексті культуротворчих процесів // Мистецтвознавчі записки : [зб. наук. пр.] / Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец. К., 2006. С. 95–99.
7. Вища освіта України — європейський вимір: стан, проблеми, перспективи. Матеріали підсумкової колегії (21 березня 2008 року, м. Київ) / Освіта України. Спецвипуск. 2008. №21–22 (905). 19 березня. С. 328.
8. Волков С. Особистість і час: культурологічний вимір // Часопис національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського; К.: НМАУ ім.П.І.Чайковського, 2015. Вип. 3. С. 123–126.
9. Дряпіка В. І. Теорія і практика формування ціннісних орієнтацій педагога-музиканта. К. : Кіровоград, 2000. 226 с.
10. Дулова К. М. Вища музична освіта в Республіці Білорусь: стан, проблеми, перспективи // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. № 2 (3). С. 42-51.
11. Замороцька В. В. Дистанційне навчання у формуванні інструментально-виконавської компетентності майбутніх учителів музики // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2019. Вип. 2 (45). С.70-74.
12. Інновації в освіті і науці окремих країн Європи, Азії та Америки: Інформаційний бюлетень наукового проекту «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір» / Міністерство освіти і науки України; Ужгородський національний університет; ННІ євроінтеграційних досліджень; за ред. І. В. Артёмова. Вип. 4 Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 204 с.
13. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи : Монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 496 с.
14. Козій Н. Мобілізація ресурсів фахової періодики для перепідготовки викладачів вищих навчальних закладів культури і мистецтв // Вісн. Кн. палати. 2004. № 8. С. 29–33.
15. Козир А. В. Вступ до акмеології мистецької освіти : навч.-метод. посібник / А. В. Козир, В. І. Федоришин. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. 263 с.
16. Кузнецова І. В. Нелінійне мислення як стратегія розвитку культурно-мистецької освіти

- України // Вісн. Держ. акад. кер. кадрів культури і мистец. 2009. № 1. С. 7–13.
17. Матюхін В. П. Проблеми впровадження Болонської системи на виконавських факультетах вищих навчальних закладах мистецтв // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. № 2 (3). С. 24-32.
 18. Музична освіта в Україні : Сучасний стан, проблеми розвитку : Матеріали наук.-практ. конф. / Академія мистецтв України; Голова ред. колегії акад. І.Д. Безгін. Київ : Кий, 2001. 174 с.
 19. Негребецька О. Роль інноваційних технологій у сучасній музичній освіті // Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. 2012. Вип.. 103. С. 212-217.
 20. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / за ред. І. А. Зязюна. Київ: Віпол, 2000. 365 с.
 21. Олексюк О. М. Формування духовного потенціалу студентської молоді. К : КІПК, 1996. 253 с.
 22. Опанасюк О. Іntenціонально-стильовий вимір європейської та української музичної культури кінця ХІХ — початку ХХІ ст. // Синергетична парадигма простору культури: монографія / наук. ред В. Шульгіна. К.: НАКККіМ, 2014. 131 -176 с.
 23. Організація та зміст становлення професійної підготовки в умовах національної системи освіти: Зб.наук. праць // Проблеми сучасного мистецтва і культури / За ред. Г.Є.Гребенюка. Х.: Каравела, 1999. 202 с.
 24. Орлова Т. Метамистецтвознавство в контексті культурологічних інтенцій сучасності // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. К.: СПД Кравчук В., 2004. Вип. 4. С. 249 – 261.
 25. Польська І. І. Методологічна проблематика в сучасному музикознавстві // Культура України : зб. наук. пр. / Харків. держ. акад. культури / за заг. ред. В. М. Шейка. Харків : ХДАК, 2014. Вип. 46. С. 267–275.
 26. Пошуки взаємодії сучасної педагогіки, мистецтва та освіти (проблеми теорії та практики): Зб. наук. пр. Вип. 2. К.: МКА, 1997. 80 с.
 27. П
рофесійна підготовка фахівців вищої школи в умовах оновленої парадигми освіти : Зб. наук. пр. // Проблеми сучасного мистецтва і культури. Х.: Каравела, 1999. 136 с.
 28. Пяковський І. До питання національної ідентифікації в музичному мистецтві // Українськемузикознавство. Вип 35. К., С. 300 – 303.
 29. Рожок В. І. Болонські домовленості й мистецьке навчання. URL: <http://www.osvita.org.ua/bologna/vprov/articles/00.html>
 30. Рожок В. Мистецька освіта і Болонський процес: Системна модернізація освітньо- кваліфікаційної структури мистецького, зокрема музичного навчання // Уряд. кур'єр. 2005.4 серп. (№ 143). С.12.
 31. Рожок В. І. Музична освіта в Україні на межі століть: реалії, проблеми та перспективи // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. №1(2). С.3-14.
 32. Рожок В. Освіта і Болонський процес //Музика. 2006. № 1. С. 18-19.
 33. Рожок В. І. Реформування музичної освіти в контексті болонського процесу: (порівняльний аналіз) // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. № 2. С.11-18.
 34. Себкова Х. Акредитація і забезпечення якості вищої освіти в Європі // Вища школа : Науково-практичне видання. 2005. № 2. С. 77–84.
 35. Суходуб Т. Європейський вектор вітчизняної освіти: проблеми та перспективи // Філософіяосвіти: Науковий часопис. 2006. № 3. С. 7–21.
 36. Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури: зб. ст.

- Харків: СОНАТ, 2004. 144 с.
37. Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури: зб. ст. Харків: СОНАТ, 2005. 200 с.
 38. Цареградська Т. В. Музична теорія у вищому навчальному закладі: що далі? // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського : науковий журнал / гол. ред. Рожок В. І. 2009. № 2 (3). С. 52-60.
 39. Швець Г. О. Сучасні інноваційні методи викладання у вищій школі. URL: <http://naukam.triada.in.ua//index.php/konferentsiji/33-chetverta-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsija/42-suchasni-innovatsijni-metody-vikladannya-u-visshij-shkoli>
 40. Шейко В. М. Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти / Харк. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 1999. 152 с.
 41. Шейко В. Культура України в глобалізаційно-цивілізаційному вимірі (іст.-метод. аспекти): моногр.; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т культурології. К., 2011. 624 с.
 42. Шейко В. М. Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Харківській державній академії культури / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Наталя Кушнарченко // Вісн. Кн. палати. 2011. № 6. С. 20–23.
 43. Шейко В. М. Трансформація освітніх процесів у Харківській державній академії культури у 2011/2012 навчальному році // Вісник Харківської держ. акад. культури : зб. наук. пр. Вип. 37 / Харк. держ. акад. культури ; відп. ред. В. М. Шейко. Х. : ХДАК, 2012. С. 4-29.
 44. Шейко В. М. Харківська державна академія культури на шляху реформування: стан та перспективи (2009/2010–2010/2011 навч. рр.) // Вісн. Харк. держ. акад. культури : зб. наук. пр. Х., 2011. Вип. 32. С. 4–24.
 45. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : Підручник. Київ: Знання-Прес, 2002. 295 с.
 46. Юдкін І.М. Нариси німецької музичної культури другої половини ХХ ст. / І.М. Юдкін / НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. К. : Наукова думка, 1994. 183 с.
 47. About the Suzuki Method // Suzuki Association of the Americas. URL: <https://suzukiassociation.org/about/suzuki-method/>
 48. Gorbunova I.B., Hiner H. Music Computer Technologies and Interactive Systems of Education in Digital Age School. Conference Communicative Strategies of Information Society: Proceedings of the International. Advances in Social Science, Education and Humanities Research. (CSIS 2018). Available at: <https://doi.org/10.2991/csis-18.2019.25>.
 49. Hermann, Evelyn. Shinichi Suzuki: The Man and his Philosophy. Warner Brothers Publications, 1981, ISBN 0-87487-589-7.
 50. International Suzuki Association Website [1] Retrieved January 14, 2016.
 51. Kreitman, Edward. Teaching from the Balance Point: A Guide for Suzuki Teachers, Parents, and Students. Western Springs School of Talent Education Publications, Western Springs, IL, 1998.
 52. Webster P. Computer-based technology and music teaching and learning. The new handbook of research on music teaching and learning. NY: Oxford University Press, 2002: 416 – 439.

Допоміжна література

53. Актуальные проблемы музыкального образования : сб. ст. / Сост. И.А. Котляревский, Ю.А. Полянский. К. : Муз. Україна, 1986. 128 с.
54. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. М. : Музгиз, 1965. 154 с.
55. Баренбойм Л. Об основных тенденциях музыкальной педагогики ХХ века. (К итогам

- IX конференции ISME). Сов. музыка, 1971. № 8. С. 96-111.
56. Баренбойм Л. Путь к музицированию : исследование. Изд. 2-е, доп. Л. : Сов. композитор, 1979. 352 с.
 57. Вопросы музыкального исполнительства и педагогики : сб. ст. / Ред.-сост. А.В. Малинковская. Гос. муз.-пед. ин-т им. Гнесиных. Вып. 24. Москва : Музыка, 1976. 287 с.
 58. Вопросы музыкальной педагогики : сб. ст. / Ред.-сост. Е.М. Царева. Вып. 10. Москва : Музыка, 1991. 236 с.
 59. Вопросы музыкальной педагогики : сб. ст. / Ред.-сост. В.А. Натансон, Л.В. Рощина. Вып. 5. Москва : Музыка, 1984. 138 с.
 60. Вопросы музыкальной педагогики : сб. ст. / Ред.-сост. Ю.А. Усов. Вып. 4. Москва : Музыка, 1983. 225 с.
 61. Вопросы музыкальной педагогики : сб. ст. / Сост. Ю. Усов. Вып. 10. Москва : Музыка, 1991. 175 с.
 62. Горбунова И., Заливадный М., Гинер Х. О значении математических методов в изучении музыки и профессиональной подготовке музыкантов. Санкт-Петербург: Консорциум, 2008. 178 с.
 63. Горбунова И., Хайнер Х. Музыкальные компьютерные технологии и интерактивные сетевые системы изучения музыки. Оксфорд II-PLTOXFD-19098-1253.
 64. Губочкина Е. В. Формирование естественной мотивации к успешному обучению музыке у учащихся в методе Х. Хайнер. URL: <https://olimpiada.melodinka.ru/publications/pub-12319.html>
 65. Золтан Кодай. Методика. URL: www.musicteachers.at.ua/publ/2-1-0-14
 66. Корыхалова Н. Проблема объективного и субъективного в музыкально-исполнительском искусстве и ее разработка в зарубежной литературе // Музыкальное исполнительство : сб. ст. Вып. 7. М. : Музыка, 1972. С. 47-92.
 67. Леонтьева О.Т. Карл Орф. М. : Музыка, 1984. 334 с.
 68. Ментюков А. П. Дистанционное музыкальное образование: проблемы и перспективы. URL: www.comuz.narod.ru/conference/mentjukov.htm
 69. Метод Судзуки. URL: <https://educ.wikireading.ru/7550>
 70. Методические записки по вопросам музыкального образования : сб. ст. / Ред.-сост. Н.Л. Фишман. М.: Музыка, 1966. 215 с.
 71. Методические записки по вопросам музыкального образования : сб. ст. / Ред.-сост. Н.Л. Фишман. Вып. 2. М. : Музыка, 1979. 224 с.
 72. Методологические проблемы современного музыкального образования : материалы междунар. науч.-практ. конф. 2-3 апреля 2012 года. / РГПУ им. А. И. Герцена; науч. ред. и сост.: д-р пед. наук, проф. О. И. Передерий. Санкт-Петербург, 2013. 239 с. URL: <http://www.herzen.spb.ru/main/structure/inst/imtx/1378986615/1378991723/1380520994/>
 73. Музыка Западной Европы — классика и современность (творчество, исполнительство, педагогика) : сб. науч. тр. Киев : Гос. консерватория, 1994. С. 18-32.
 74. Музыкальное воспитание в XX веке. Москва : Сов. композитор, 1978. 286 с.
 75. Музыкальное воспитание в современном мире : Материалы IX конф. Междунар. общества по муз. воспитанию (ИСМЕ) / Отв. ред. Д.Б. Кабалевский. Москва : Сов. композитор, 1973. 416 с.
 76. Музыкальное исполнительство и педагогика : История и современность : сб. ст. / Сост. Т.А. Гайдамович. Москва : Музыка, 1991. 198 с.
 77. Музыкальное образование — личность — культура : сб. науч. тр. / Под ред. В.П. Фомина. Москов. гос. консерватория. Москва : Музыка, 1989. 265 с.
 78. Сватковская Е. И. Дистанционное обучение музыке. URL: https://elar.rsvpu.ru/bitstream/123456789/6839/1/it_mho_2008_3_020.pdf
 79. Система детского музыкального воспитания К. Орфа : сб. ст. / Под ред. Л.А. Баренбойма; пер. с нем. Л. : Музыка. Ленинград. отд., 1970. 160 с.

80. Тютюнникова Т. Что такое "Шульверк" К. Орфа. URL: <http://www.orff.ru/schulwerk.htm>
81. Уткин А. С. О наследии З. Кодая: метод или концепция? // Музыкальная культура и образование: теория, история, практика: сборник материалов научно-практической конференции. Вып. 2 / Ред. Коллегия: Е. А. Бодина, Е. Г. Артемова. М.: МГПУ, 2016. С. 83 – 87.
82. Уткин А. С. Принципы музыкального воспитания З. Кодая: взгляд из XXI века // Бюллетень науки и практики: научный журнал / ред. Е. С. Овечкина. 2016, N 7. С. 315-318. URL: <http://www.bulletennauki.com/utkin>
83. Уткин А. С. Пути развития музыкального образования в Венгрии: концепция З. Кодая // Международный научный журнал «Символ науки» / ред. Е. В. Агафонова. Уфа: ООО «Омега Сайнс», 2015. №6. С. 301 – 304.
84. Уткин А. С. Музыкальное образование в современной Венгрии: развитие идей З. Кодая в методике Й. Адама // Сетевой электронный научный журнал «Педагогика искусства». 2016. № 4. С. 176-182. URL: http://www.arteducation.ru/sites/default/files/journal_pdf/utkin_176-179.pdf
85. Уткин А. С. Современные тенденции музыкального образования в Венгрии: метод кооперативного обучения // Бюллетень науки и практики / ред. Е. С. Овечкина. – 2017. -№ 12.- С. 529-533. URL:<http://www.bulletennauki.com/utkin-as>
86. Хайнер Х. Стать талантливым музыкантом? Легко! Или мысли о традиционном преподавании музыки, в котором нет точки опоры / Под ред. Н. Курдюмова. Интернет-ресурс: 2007. 100 с. URL: <http://twirpx.com/file/1941099/>
87. Хайнер Х. «Компьютерный путь к Моцарту» // Как научить Сольфеджио в XXI веке. Классика. 21 ISBN: 5-89817-166-5.
88. Хайнер Х. Укрепление самоуважения и «мягкого обучения» студентов как основные принципы преподавания музыки с помощью системы «Мягкий Моцарт» // Интернет и цифровое пространство: Санкт-Петербург, 2008.
89. Холостякова Л. В. Музыкальная педагогика: задачи и специфика. О тенденциях и методах музыкального образования на современном этапе. URL : <http://conseducenter.ru/index.php/materialy1/96-profinitiative/178-holostyakova>
90. Шиничи Сузуки. URL: <http://razvivalka.com.ua/metod/show/35>
91. Школа Судзуки «Воспитание талантов». Suzuki Music. URL : <http://www.suzukimusic.ru/ru/method-suzuki/about-method.html>
92. Шульверк. Система музыкального воспитания Карла Орфа URL: <http://www.meta-music.ru/method/shulverk-sistema-muzykalnogo-vospitaniya-karla-orfa>
93. Элементарное музыкальное воспитание по системе Карла Орфа / Сост. и общ. ред. Л.А. Баренбойма. Москва : Сов. композитор, 1978. 368 с. (Музыкальное воспитание в XX веке).

Інформаційні ресурси

Бібліотека Харківської державної академії культури
 Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені
 К. С. Станіславського
 Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
 Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

Інтернет-ресурси

- Мета – українська пошукова система. URL : <http://www.meta-ukraine.com>.
- Пошукова система Google. URL : <http://www.google.com>.
- The Bologna Declaration and Music: Website of the European Association of Conservatoires (AEC). URL: <http://www.bologna-and-music.org/>.
- An EAIE Comment: The European Higher Education Area Joint Declaration of the European Ministers of Education Signed in Bologna, 19 June // Сайт Берлінського самміту по

- Болонському процесу <http://www.bologna-berlin2003.com/>.
- Innovation in Higher Arts Education (2001–2004). URL : <http://www.isoc.siu.no/isocii.nsf/projectlist/10048>.
 - Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334> –.
 - Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського — mtlib.org.ua/
 - Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка — <http://korolenko.kharkov.com/e-katalog.html>
 - Культура України — <http://ku-khsac.in.ua/>
 - Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти — <http://num.kharkiv.ua/share/intermusic/>
 - Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського – <http://naukvisnyknmau.com.ua/>
 - Українське музикознавство – <http://musicology.com.ua/>
 - Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка — <https://muzuniversum.com/index.php/journal>
 - Аспекти історичного музикознавства — [http:// num.kharkiv.ua/share/aspekty/](http://num.kharkiv.ua/share/aspekty/)
 - Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А.В.Нежданової «Музичне мистецтво і культура» — <http://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal>
 - Мистецтвознавчі записки — <http://journals.uran.ua/mz>
 - Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство — <https://nakkkim.edu.ua/science/vidannya-akademiji>
 - Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва — <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim>